

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/5593. számú

törvényjavaslat

**a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló
2001. évi CIV. törvény módosításáról**

**Előadó: Dr. Draskovics Tibor
igazságügyi és
rendészeti miniszter**

Budapest, 2008. április

2008. évi.... törvény
a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV.
törvény módosításáról

1. §

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jszbt.) 1. §-a (1) bekezdésének 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„2. *előnyön* bármely dolgot, vagyoni értékű jogot, követelést, kedvezményt – függetlenül attól, hogy a számvitelről szóló törvény szerint nyilvántartásba vették-e – is érteni kell, úgyszintén azt is, ha a jogi személy valamely jogszabályból vagy szerződésből eredő kötelezettség vagy az ésszerű gazdálkodás szabályai szerint szükséges ráfordítás alól mentesül.”

2. §

A Jszbt. 2. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § (1) Jogi személlyel szemben az e törvényben meghatározott intézkedések a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (Btk.) meghatározott szándékos bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazhatók, ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte, és a bűncselekményt a jogi személy

a) vezető tisztségviselője, vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja, illetőleg tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelő bizottságának tagja, illetőleg ezek megbízottja a jogi személy tevékenységi körében követte el,

b) tagja vagy alkalmazottja a jogi személy tevékenységi körében követte el, és a vezető tisztségviselő, a cégvezető, illetőleg a felügyelő bizottság irányítási vagy ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül az e törvényben meghatározott intézkedések alkalmazhatók akkor is, ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését eredményezte, és a jogi személy vezető tisztségviselője, vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja illetőleg tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelő bizottságának tagja a bűncselekmény elkövetéséről tudott.”

3. §

A Jszbt. 3. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a bíróság a 2. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben büntetést szab ki, megrovást vagy próbára bocsátást alkalmaz, a jogi személlyel szemben a következő intézkedéseket alkalmazhatja:

- a) a jogi személy megszüntetése,
- b) a jogi személy tevékenységének korlátozása,
- c) pénzbírság.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedések alkalmazhatók abban az esetben is, ha az elkövető a halála vagy a kóros elmeállapota miatt nem büntethető, illetve ha vele szemben a büntetőeljárást a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt felfüggesztették.”

4. §

A Jszbt. 6. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre módosul:

„(3) Ha a bűncselekménnyel elért vagy elérni kívánt előny nem vagyoni jellegű, a bíróság a jogi személy vagyoni helyzetére tekintettel állapítja meg a pénzbírságot, amelynek legkisebb mértéke ötszázezer forint.”

5. §

A Jszbt. 7. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha büntetőeljárás azért nem indult, vagy a büntetőeljárást azért szüntették meg, mert az elkövető meghalt, vagy a kóros elmeállapota miatt nem büntethető, illetve vele szemben a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt a büntetőeljárást felfüggesztették, a jogi személlyel szemben a büntetőeljárást e törvény rendelkezései szerint le kell folytatni.”

6. §

A Jszbt. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § (1) Ha a nyomozás során adat merül fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, a nyomozó hatóság a nyomozást kiterjeszti az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítésére. A nyomozó hatóság erről haladéktalanul tájékoztatja az ügyészt.

(2) A nyomozó hatóság legkésőbb a nyomozás iratai megismerésének (Be. 193. §) határnapja előtt nyolc nappal értesíti a jogi személyt arról, hogy a büntetőeljárás során a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, és egyben felhívja, hogy a 9. § (1) bekezdés szerinti képviseléről gondoskodjék. A 9. § (3) bekezdése esetén a nyomozó hatóság hivatalból rendel ki képviselőt.

(3) Ha a nyomozás adatai alapján az állapítható meg, hogy a jogi személlyel szemben az intézkedés alkalmazásának feltételei nem állnak fenn, a nyomozó hatóság erről haladéktalanul értesíti a jogi személyt és azt a bíróságot, amelyik a jogi személyt nyilvántartásba vette.

(4) Az ügyész teszi meg a (1)-(3) bekezdés szerinti intézkedéseket, ha a nyomozást az ügyész végzi, illetve a (2) vagy a (3) bekezdés szerinti intézkedéseket, ha azokat a nyomozó hatóság elmulasztotta megtenni.

(5) A gyanúsított és a védője nem lehet jelen azon a nyomozási cselekményen, amely a jogi személynek az ügyben betöltött szerepével kapcsolatos adatok felderítésére irányul.

(6) A nyomozás elvégzése után az iratok megismerésének határnapjáról a jogi személy 9. § (1) bekezdés szerinti képviselőjét értesíteni kell. A nyomozás iratainak megismerésére a Be. 193. §-át kell megfelelően alkalmazni.”

7. §

A Jszbt. a következő 12/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A nyomozás felfüggesztése

12/A. § Ha a nyomozást a Be. 188. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja alapján a gyanúsítottnak a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt függesztik fel, de a nyomozás során adat merült fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, az eljárást az annak alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítése vonatkozásában folytatni kell.”

8. §

A Jszbt. 13. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (3) bekezdés számozása (4) bekezdésre módosul:

„(3) Ha a jogi személlyel szemben az eljárást a 7. § (3) bekezdése alapján folytatják, akkor a vádiratnak

a) a vádlott Be. 217. §-a (3) bekezdésének *a*) pontjában meghatározott személyi adatai helyett a meghalt, kóros elmeállapotú, vagy a bűncselekmény elkövetése után elmebeteggé vált elkövető személyi adatait,

b) a Be. 217. §-a (3) bekezdésének *d*) pontjában meghatározottak szerint, az eljárás megindításához szükséges külön törvényi feltételként a Jszbt. 7. §-ának (3) bekezdésére történő utalást

kell tartalmaznia.”

9. §

A Jszbt. 15. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Az ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező része tartalmazza]

„*b*) a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedést, az erre irányuló indítvány elutasítását, vagy az intézkedés alkalmazásának mellőzését.”

10. §

A Jszbt. a következő 21/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A harmadfokú bírósági eljárás

21/A. § (1) Ha a másodfokú bíróság ítélete ellen a Be. 386. §-ának (1) bekezdése szerint fellebbeztek, a harmadfokú bíróság a megtámadott másodfokú ítéletnek a jogi személyre vonatkozó rendelkezését hivatalból felülbírálja.

(2) A harmadfokú bírósági eljárásban a jogi személlyel szemben intézkedést alkalmazni, illetőleg az alkalmazott intézkedést súlyosítani, vagy a másodfokú eljárás során alkalmazott intézkedés mellett más intézkedést alkalmazni csak akkor lehet, ha az ügyész a jogi személy terhére fellebbezést jelentett be. A jogi személy terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a jogi személlyel szemben intézkedés vagy súlyosabb intézkedés alkalmazására irányul.”

11. §

A Jszbt. a következő 21/B. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A harmadfokú bíróság határozatai

21/B. § (1) Ha a másodfokú bíróság az ítélet jogi személyre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja, a harmadfokú bíróság a jogi személlyel szemben – ha ilyen rendelkezés nem volt – intézkedést, illetőleg több vagy más intézkedést is alkalmazhat, továbbá az intézkedés alkalmazását mellőzheti.

(2) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi,

a) ha a másodfokú bíróság a jogi személlyel szemben ügyészi indítvány hiányában alkalmazott intézkedést,

b) és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a Be. 388. §-ának (2) bekezdése alapján ki nem küszöbölhető megalapozatlanság az ítéletnek a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedésre vonatkozó rendelkezését lényegesen befolyásolta.

(3) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett az első fokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi, ha a (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság követte el, és a másodfokú bíróság azt nem észlelte.

(4) A (2) bekezdés *b)* pontja esetén a harmadfokú bíróság szükség esetén az első fokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot utasítja új eljárásra.

(5) Ha a harmadfokú bíróság azt a vádlottat, akire tekintettel a másodfokú bíróság a jogi személlyel szemben intézkedést alkalmazott, felmenti, vagy a másodfokú bíróság ítéletének reá vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti, illetőleg a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, a harmadfokú bíróság az ítéletnek a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedésre vonatkozó rendelkezését is hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6) Az (5) bekezdés esetén az ítéletnek a jogi személyre vonatkozó rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni akkor, ha a felmentés oka a vádlott kóros elmeállapota, vagy az eljárás megszüntetésére a vádlott halála miatt került sor. Ebben az esetben a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének jogi személyre vonatkozó rendelkezését hatályában tarthatja vagy megváltoztathatja.

(7) A másodfokú ítélet jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedésre vonatkozó rendelkezésének hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása esetén a zár alá vétel elrendeléséről, fenntartásáról vagy megszüntetéséről a harmadfokú bíróság határoz. A harmadfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott zár alá vétel a megismételt eljárás során hozott ügydöntő határozat kihirdetéséig tart. Ugyanígy jár el a harmadfokú bíróság, ha az első fokú ítélet jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedésre vonatkozó rendelkezését is hatályon kívül helyezi.”

12. §

A Jszbt. 22. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha

a) az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a 21. § (2) bekezdésében meghatározott okok miatt került sor,

b) a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a 21/B. § (2) bekezdésében meghatározott okok miatt került sor,

c) a megismételt eljárásban felmerült új bizonyíték alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán a jogi személlyel szemben intézkedést, súlyosabb intézkedést, vagy az alkalmazott intézkedés mellett más intézkedést is kell alkalmazni, feltéve, hogy az ügyész ezt indítványozza,

d) az ügyész vádkiterjesztése folytán a vádlott bűnösségét más bűncselekményben is meg kell állapítani, és a jogi személlyel szemben ezért kell intézkedést alkalmazni,

e) az első fokú, illetőleg a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a felülvizsgálati eljárásban a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány folytán került sor, és a jogi személlyel szemben ezért kell intézkedést alkalmazni.”

13. §

A Jszbt. 24. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Nincs helye felülvizsgálatnak az (1) bekezdés esetén, ha az ügyben harmadfokú bíróság hozott ügydöntő határozatot.”

14. §

A Jszbt. a következő 25/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A bíróság elé állítás

25/A. § Az ügyész a terheltet nem állíthatja bíróság elé, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján adat merült fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye.”

15. §

A Jszbt. a következő 25/B. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Eljárás a távollévő terhelttel szemben

25/B. § (1) Távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén is a 12. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a nyomozás adatai alapján a jogi személlyel szemben e törvény szerint intézkedés alkalmazásának lehet helye, az ügyész a vádiratban a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását is indítványozza.”

16. §

A Jszbt. a következő 25/C. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Lemondás a tárgyalásról

25/C. § Az ügyész nem indítványozhatja, hogy a büntetőeljárást a tárgyalásról lemondás szabályai alapján folytassák le, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján adat merült fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye.”

17. §

A Jszbt. a következő 25/D. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A tárgyalás mellőzése

25/D. § Az ügyész nem indítványozhatja a tárgyalás mellőzését, ha a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján adat merült fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye.”

18. §

A Jszbt. 26. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A jogi személy vagyont érintően végrehajtott vagyonekobjzás esetén is irányadó a Polgári Törvénykönyvnek az állam határozattal, kártalanítás nélküli tulajdonszerzésére vonatkozó felelősségi szabálya.”

19. §

A büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 83. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kényszergyógykezelést és az ideiglenes kényszergyógykezelést az igazságügyi megfigyelő és elmeorvosító intézetben kell végrehajtani. A kényszergyógykezelés, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés költségei az államot terhelik.”

20. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 586. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a terhelt külföldön él, kérelmére nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság engedélyezheti biztosíték letétbe helyezését. Ebben az esetben az eljárás a terhelt távollétében lefolytatható. Nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott.”

(2) A Be. 586. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A terheltnek a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése iránti kérelmében a védőt kell felhatalmaznia arra, hogy a részére szóló hivatalos iratokat átvegye (kézbesítési megbízott), a kérelemben továbbá nyilatkoznia kell arról, hogy – ha az a büntetés-végrehajtás érdekében szükséges – a Magyar Köztársaság területére visszatér.”

21. §

(1) A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 69. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nem alakulhat át más gazdasági társasággá az a gazdasági társaság, amely felszámolás vagy végelszámolás alatt áll, vagy ha a büntetőügyben eljáró bíróság vagy ügyész a céget, illetve a cégbíróságot arról értesíti, hogy a céggel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazására kerülhet sor.”

(2) A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 57. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A cégbíróság az átalakulás iránti kérelmet elutasítja, ha a büntetőügyben a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, és erről a büntetőügyben eljáró bíróság vagy ügyész a bíróságot értesítette.”

22. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2008. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 19. §-a 2008. július 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Btk. 262. §-a (1) bekezdésében az „a jármű ellenőrzését” szövegrész a hatályát veszti.

(4) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

- a) a Btk. 88. §-ában a „háromévi” szövegrész helyébe a „három évi” szöveg,
- b) a Btk. 122/A. §-a (1) bekezdésében a „Fejezet” szövegrész helyébe a „fejezet” szöveg,
- c) a Btk. 160. §-a b) pontjában „helyiség” szövegrész helyébe a „helység” szöveg,
- d) a Btk. 277. §-ának (1) bekezdésében a „javító-nevelő munkával” szövegrész helyébe a „közérdekű munkával” szöveg,
- e) a Btk. 298. §-ában az „importál” szövegrész helyébe az „importál,” szöveg lép.

(5) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Jszbt. 23. §-ának (1) bekezdésében a „Be. 392. §-a (1) bekezdésének c)-e) pontjában” szövegrész helyébe a „Be. 408. §-a (1) bekezdésének c)-e) pontjában” szövegrész; a 24. §-ának (1) bekezdésében a „Be. 405. §-ának c) pontjában” szövegrész helyébe a „Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában” szövegrész, a 24. §-ának (6) bekezdésében a „Be. 426. § (1) bekezdése” szövegrész helyébe a „Be. 427. §-ának (1) bekezdése” szövegrész lép.

(6) E törvény 2008. szeptember 2-án a hatályát veszti.

INDOKOLÁS

a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény módosításához

Általános Indokolás

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) szerint bűncselekményt csak természetes személy követhet el. A büntetőjogi felelősség egyéni felelősség. Ezt a jogi helyzetet a magyar jogi irodalom általában elfogadja, és a mértékadó szerzők egészen a legutóbbi időkig egyetértéssel idézték a *societas delinquere non potest* elvet. A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (Jszbt.) azonban ezt az elvet részben áttörte, azáltal, hogy bár a jogi személyek büntetőjogi felelősségét nem mondta ki, azonban lehetővé tette velük szemben büntetőjogi intézkedések alkalmazását. 2001-ben a társadalom értékrendjének módosulására, és számos új, büntetőjogi üldözést kívánó magatartásforma megjelenésére tekintettel vált szükségessé a Jszbt. elfogadása. A törvény 2004. május 1-jén, az Európai Unióhoz való csatlakozás napján lépett hatályba, mert az EU a csatlakozási folyamatban többek között e kiegészítő szankciórendszer felállítását is előírta.

A mai, bonyolult vállalati struktúrákban egyes, tipikusan gazdasági vagy pénzügyi bűncselekmények, valamint a közélet tisztasága elleni bűncselekmények esetén az egyéni elkövető büntetése önmagában már nem elégséges a bűncselekmény elkövetésétől való visszatartáshoz, azaz a generális prevenció céljának eléréséhez szükség van a jogi személyekkel szembeni büntetőjogi fellépésre is.

A Jszbt. módosítását a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 2006. évi LI. törvénnyel történt módosítása is szükségessé tette, amely bevezette a büntetőeljárásba a természetes személyek esetében a harmadfokú eljárást, azaz a kétfokú rendes jogorvoslatot. A jogi személlyel szembeni büntetőjogi intézkedés alkalmazásának főszabályként feltétele, hogy egy természetes személy bűncselekményt kövessen el, és e személy, valamint az általa elkövetett bűncselekmény kapcsolatban álljon egy jogi személlyel. Ezen összefüggés okán, ha a természetes személy számára lehetőség van a harmadfokú eljárásra, akkor indokolt megteremteni, annak a törvényi lehetőségét, hogy a cselekménnyel érintett jogi személlyel szemben alkalmazott büntetőjogi intézkedés törvényességét is elbírálhassa a harmadfokú bíróság. Ugyanakkor a Jszbt. hatálybalépése óta eltelt időszak gyakorlata, illetve a gyakorlat hiánya rámutatott arra, hogy a Jszbt. több rendelkezésének módosítása szükséges ahhoz, hogy a gyakorlati alkalmazása a jogalkalmazók számára könnyebb és egyértelműbb legyen. Továbbá nemzetközi szervezetek, elsősorban az OECD és a GRECO ajánlásai is elsősorban a gyakorlat hiányát kifogásolták, és a gyakorlati alkalmazás megkönnyítése érdekében tartalmaztak javaslatokat.

2. A Javaslat egyes rendelkezései a nemzetközi jogi kötelezettségvállalásainkra figyelemmel szükségesek. Ezek közül kiemelendők az alábbiak:

a) Az Európa Tanács GRECO csoportjában, a vesztegetéssel kapcsolatos kormányzati fellépéssel összefüggésben, a második értékelési körben Magyarország számára 2005-ben tizenkét ajánlást fogalmaztak meg, ezek közül két ajánlás a Jszbt. alkalmazását érinti. Az ajánlások teljesítéséről a GRECO 2008. áprilisi plenáris ülésén Magyarországnak be kellett

számolnia. A teljesítetlen ajánlásokról 2009. október 30-ig kell ismételtén beszámolni, ezek közé tartozik a Jszbt.-hez kapcsolódó ajánlás is. Az országvizsgálat és a beszámolási kötelezettség alapja a 49/1999. (VI. 3.) OGY határozat az Európa Tanács Korrupció Elleni Államok Csoportjához (GRECO) való csatlakozásról.

b) A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tagjaként, a külföldi hivatalos személyek vesztegetésével összefüggő, 2005. évi országvizsgálatot követően Magyarország évente köteles beszámolni a vizsgálat során tett ajánlások végrehajtásáról az OECD keretében működő Korrupció-ellenes Munkacsoportnak. Az országvizsgálat és a beszámolási kötelezettség alapja az 1997. november 21-én elfogadott, és a 2000. évi XXXVII. törvénnyel kihirdetett, a külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni küzdelemről szóló Egyezmény. Az országvizsgálat során az OECD munkacsoportja a magyar hatóságok számára a külföldi hivatalos személy megvesztegetésének hatékony megelőzését és felderítését célzó feladatokat határozott meg, amelyek a Jszbt. vonatkozásában konkrét előírásokat is tartalmaznak.

Részletes Indokolás

Az 1. §-hoz

Az OECD Korrupció elleni munkacsoportja a Jszbt. 2. §-a (1) bekezdése vonatkozásában felhívta a kormányt, hogy *„módosítsa a jogi személyek büntetőjogi felelősségére vonatkozó jogszabályokat úgy, hogy megszűnjék továbbá az a követelmény, amely szerint a vesztegetéssel a jogi személynek „vagyon” előny elérésére kell törekednie, illetve a vesztegetésnek ilyen előny elérését kell eredményeznie.”*

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a vagyoni előny mellett a jogi személy számára elért vagy elérni kívánt más előny is megalapozza az intézkedés alkalmazását. Ez azért jelentős, mert különösen a közélet tisztasága elleni bűncselekmények esetében az elért vagy elérni kívánt előny nem mindig vagyoni jelleget ölt. A versenytársak kiszorítása, vagy a törvény által egyébként kötelezően előírt eljárás lefolytatásának meggyorsítása jelenleg nem alapozza meg minden esetben az intézkedés alkalmazását, tekintettel arra, hogy az elért, vagy elérni kívánt előny azonnal nem számszerűsíthető, illetőleg pénzben közvetlenül nem fejezhető ki. Ezt a nemzetközi szervezetek által is kritizált helyzetet kívánja megszüntetni a Javaslat, azzal, hogy a „vagyon” kifejezés helyett az „előny” fogalmát illeszti be az értelmező rendelkezések közé, illetőleg a Jszbt. 2. §-ának (1) bekezdésébe. Az előny a Btk. közélet tisztasága elleni bűncselekmények tényállásaiban már használt fogalom, és a kialakult bírói gyakorlat szerint egyaránt lefedi mind a vagyoni, mind a nem vagyoni előnyt.

A 2. §-hoz

1. A Jszbt. 2. §-a módosításának lényeges eleme, hogy a fentiekben kifejtett okokból lehetővé teszi, hogy a vagyoni előny mellett a jogi személy számára elért vagy elérni kívánt más előny is megalapozza az intézkedés alkalmazását.

2. A Jszbt. 2. §-ában a további módosítás célja, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) fogalomhasználatához igazodva egyértelműen meghatározza az érintett személyek körét, akiknek magatartása a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását alapozza meg.

A Jszbt. hatályos szövege a 2. § (1) bekezdésének *a)* pontjában a jogi személy ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított tagjáról vagy tisztségviselőjéről, felügyelő bizottságának tagjáról, illetőleg ezek megbízottjáról rendelkezik. Ugyanakkor a Gt. 21. §-ának (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság ügyvezetését – a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint – a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el.

A Gt. alkalmazásában ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe. A társaság képviselőjére pedig az ügyvezetésre feljogosított tagon kívül önállóan, vagy együttesen jogosult lehet az önálló cégjegyzési joggal rendelkező munkavállaló [Gt. 29. § (3) bek.], a képviselői joggal felruházott munkavállaló [Gt. 29. § (2) bek.], valamint a cégvezető, a Gt. egyéb rendelkezéseitől, illetve a társasági szerződéstől függően.

A fentiek alapján megállapítható, hogy az ügyvezetésre feljogosított tag egyben vezető tisztségviselő, illetve a Gt. szabályozásából adódóan a társaság jogszerű mindennapi működése felett felügyeleti és ellenőrzési jogot az ügyvezetésre feljogosított tagon kívül a cégvezető gyakorolhat. Figyelembe kell venni azt is, hogy a Gt. 34. §-a szerint a felügyelő bizottság rendszerint testületként jár el.

Mivel tehát az ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított személy meghatározása csak a Gt. ismeretében volt korábban lehetséges, a Jszbt. értelmezését megkönnyíti, ha e személyek körét pontosabban, a Gt. terminológiájához igazodva határozza meg a törvény 2. §-a. A Jszbt.-ben ugyanakkor a gazdasági társaságokon kívül többek között a társadalmi szervezetekre is alkalmazható terminológiát kell használni. A közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. §-ának *m)* pontja az ilyen szervezetek vezető tisztségviselőit sorolja fel, így a személyi kör a „vezető tisztségviselő” kifejezés használatával az ügyvezetésre feljogosított személyeknél pontosabban körvonalazott.

Szintén a Gt. fogalomhasználatára tekintettel szükséges rendelkezni a képviselőre felhatalmazott alkalmazottról is, ami részben átfedi a már felsorolt személyeket, azonban a teljes körű szabályozáshoz az alkalmazottra is utalni kell.

3. Az OECD Korrupció elleni munkacsoportja a Jszbt. 2. §-a (1) bekezdésének b) pontjára vonatkozóan a következő megállapítást tette: „A vizsgálat-vezetők bátorítják a magyar hatóságokat, hogy „a vezető tisztségviselő”-re való utalásnál világosabban határozzák meg azon személyek csoportját, akiknek az elégtelen felügyelete előidézheti a jogi személy felelősségét.”

Az egyértelmű és koherens fogalomhasználat érdekében a Javaslat a Jszbt. 2. §-a (1) bekezdésének *b)* pontjában a vezető tisztségviselő, a cégvezető és a felügyelő bizottság kifejezéseket illeszti be a normaszövegbe. Továbbá a Javaslat ugyanezen § (2) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül a jogi személlyel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazható akkor is, ha az elkövetett bűncselekmény a jogi személy számára előny szerzését eredményezte, és erről a vezető tisztségviselő, a felügyelő bizottság tagja vagy a cégvezető tudott. A cégvezető a Gt. szabályozása szerint rendelkezhet olyan ügyvezetési, képviselői jogosítványokkal, amelyek miatt a jogi személy számára előnyt

eredményező bűncselekmény elkövetéséről való tudomása megalapozhatja a jogi személlyel szemben a büntetőjogi intézkedés alkalmazását.

A Gt. a vezető tisztségviselők esetében az irányítási kötelezettséget említi, hiszen a Gt. 21. § (2) bekezdése szerint az ügyvezetést a társaság vezető tisztségviselői, vagy az ezekből álló testület látja el, és ügyvezetésnek minősül a társaság irányításával összefüggésben hozott döntéshozatal. A fogalmak egyértelművé tétele érdekében a Jszbt.-ben is ezt a szóhasználatot kell követni.

A 3. §-hoz

A Jszbt. 3. §-ának (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy a jogi személlyel szemben az (1) bekezdésben meghatározott büntetőjogi intézkedést alkalmazzanak abban az esetben is, ha a természetes személy elkövető a halála vagy a kóros elmeállapota miatt nem büntethető. Ugyanakkor a hatályos szabályozás szerint nincs lehetőség az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítésére, ha hasonló helyzet a büntetőeljárás megindítása után következik be. A Javaslat erre tekintettel ezt a rendelkezést – a törvény könnyebb és hatékonyabb alkalmazása érdekében – kiegészíti azzal, hogy a Jszbt. 3 §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedések akkor is alkalmazhatók, ha a természetes személlyel szemben a büntetőeljárást a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt függesztették fel. Semmi nem indokolja, hogy ebben az esetben a jogi személy és az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény közötti kapcsolat felderítése, és a felderítés elmaradása miatt a jogi személlyel szemben a büntetőjogi intézkedés alkalmazása ne történjen meg.

A Jszbt. 3. §-a azért is módosításra szorul, mert semmi nem indokolja, hogy a megrovás vagy a próbára bocsátás intézkedéssel sújtott vádlott esetében az érintett jogi személlyel szemben intézkedést ne lehessen alkalmazni. Az önállóan alkalmazható intézkedések közül a megrovás és a próbára bocsátás azok, amelyeket a bíróság bűnösséget megállapító ítéletben alkalmaz. Erre tekintettel ezek az intézkedések a jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazását is megalapozzák.

A 4. §-hoz

A vagyoni előny helyett az előny fogalmának bevezetésére tekintettel a pénzbírság kiszabásáról szóló rendelkezést is kiegészíti a Javaslat. Nem vagyoni jellegű előny esetén a természetes személyekkel szemben alkalmazható pénzmellékbüntetéshez hasonlóan, a Javaslat is elismeri az olyan szankció létjogosultságát, amelynek célja a további bűncselekmény elkövetésétől való hatékony visszatartás. Nem vagyoni előny esetében a hatályos törvény alapján a bíróság nem tudja megállapítani a pénzbírságot, ezért a Javaslat úgy rendelkezik, hogy ilyenkor az elért vagy elérni kívánt előny helyett az érintett jogi személy vagyoni helyzetére tekintettel kell megállapítani a szankció mértékét. A bíróságok számára ugyanis megfelelő lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a visszatartó erővel rendelkező szankció mértékét a törvényi keretek között, de a vagyoni helyzetre való tekintettel szabadon tudják meghatározni.

Az 5. §-hoz

A Jszbt. 7. §-a (3) bekezdésének módosítása részben következik a Jszbt. 3. §-ának előbb bemutatott módosításából. Az ott vázolt elvet viszi végig a Javaslat a törvény további

rendelkezésein, továbbá egyértelművé teszi, hogy az eljárást a Jszbt. rendelkezései alapján akkor is le kell folytatni, ha a büntetőeljárás az elkövetővel szemben ugyan megindult, de azt az eljárás folyamán megszüntették, mert az elkövető meghalt, vagy mert kóros elmeállapota miatt nem büntethető.

A 6. §-hoz

A Jszbt. hatályos szövege szerint:

„12. § (1) Ha a nyomozás során adat merül fel arra, hogy a büntetőeljárás során jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, a nyomozó hatóság erről haladéktalanul tájékoztatja az ügyészt.

(2) Az ügyész rendelkezik arról, hogy a nyomozás kiterjedjen-e az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítésére. ...”

Ez a rendelkezés áttöri a Be.-ben az alapvető rendelkezések között szereplő hivatalból való eljárás elvét, mivel az ügyész diszkrecionális jogává teszi annak eldöntését, hogy a nyomozás kiterjedjen-e az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítésére, ha adat merül fel arra, hogy a jogi személlyel szemben a büntetőeljárás során intézkedés alkalmazásának lehet helye. A Jszbt. gyakorlati alkalmazását és tényleges hatályosulását ez a rendelkezés nem szolgálta. Ezért a Javaslat úgy rendelkezik, hogy ebben az esetben a nyomozó hatóságnak ki kell terjesztenie a nyomozást a jogi személy és az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény közötti kapcsolat felderítésére. Tekintettel az ilyen eljárás összetettségére, indokolt, hogy erről az ügyész azonnal értesüljön, ezzel biztosított a szoros ügyészi felügyelet az ilyen jellegű nyomozások felett. Ez a rendelkezés természetesen nem jelenti azt, hogy a beszerzett bizonyítékok alapján ne az ügyész döntse el azt, hogy azok elegendőek-e a jogi személlyel szemben az intézkedés alkalmazásának indítványozásához. Azonban az ügyész nem akaszthatja meg a nyomozás erre irányuló részét azzal, hogy nem engedélyezi annak ilyen irányú kiterjesztését. Az első olyan adat birtokában, amely arra mutat, hogy a jogi személlyel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazásának lehet helye az ügyész nincs olyan helyzetben, hogy megalapozottan dönthessen arról, hogy a nyomozás kiterjedjen-e az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy kapcsolatának felderítésére.

A 7. §-hoz

A Javaslat a Jszbt. 3. és 7. §-a módosítására tekintettel, egy új rendelkezéssel egészíti ki a törvényt, amely szerint, ha a nyomozást a gyanúsítottnak a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt függesztik fel, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény és a jogi személy közötti kapcsolat felderítése vonatkozásában az eljárást folytatni lehet.

A 8. §-hoz

A Javaslat a Jszbt. 13. §-át kiegészíti annak érdekében, hogy egyértelművé tegye, hogy a vádiratnak milyen személyi adatokat kell tartalmaznia, ha a jogi személlyel szemben az eljárást a Jszbt. 7. §-ának (3) bekezdése szerint folytatják le, azaz, ha a vádiratban nem szerepel vádlott, mivel az elkövető meghalt, vagy kóros elmeállapotú, illetve vele szemben az eljárást a bűncselekmény elkövetését követően bekövetkezett elmebetegsége miatt

függesztették fel. A Javaslát arról is rendelkezik, hogy ebben az esetben a Jszbt. 7. §-ának (3) bekezdésére kell utalni, mint az eljárás megindításához szükséges külön feltételre.

A 9. §-hoz

A Jszbt. 15. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjára irányuló módosítás pontosítja a törvény szövegét, hiszen az indítvány elutasítása, illetőleg intézkedés alkalmazása helyett a bíróság úgy is dönthet, hogy az intézkedés alkalmazását mellőzi, ennek azonban az ügydöntő határozatban meg kell jelennie.

A 10. §-hoz

1. A Be. módosításáról rendelkező 2006. évi LI. törvény megteremtette a magyar büntetőeljárásban a harmadfokú bírósági eljárás lehetőségét. A Be. módosításával összhangban szükséges annak eljárási alapjait megteremteni, hogy a jogi személyekkel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések estében is legyen lehetőség a kétfokú fellebbvitelre.

A jogi személyekkel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések szorosan kapcsolódnak a természetes személy büntetőjogi felelősségéhez, jogi személlyel szemben csak akkor lehet a Jszbt. szerinti intézkedést alkalmazni, ha természetes személy bűncselekményt követ el, és e bűncselekmény a Jszbt. 2. §-a szerinti összefüggésben áll a jogi személlyel.

A Javaslát szerint e szoros összefüggésre tekintettel csak akkor lehet helye a jogi személyt érintően harmadfokú eljárásnak, ha annak Be. 386. §-a szerinti feltételei a természetes személy tekintetében fennállnak, a jogi személyre vonatkozó ítéleti rendelkezés ellen önálló fellebbezésnek nincs helye. Ha viszont a Be. hivatkozott rendelkezésében meghatározott feltételek fennállnak, és a természetes személy büntető ügyét a harmadfokú bíróság elbírálja, akkor a másodfokú ítélet jogi személyt érintő rendelkezéseit is felülbírálja, mert az a célszerű, hogy a harmadfokú bíróság a jogi személy tekintetében is hozza meg a törvényes határozatot, és az ügy jogerősen lezáruljon.

A Javaslát ennek lehetőségét teremti meg. A szabályozás természetesen nem tartalmazza a harmadfokú eljárást érintő összes rendelkezést, tekintettel arra, hogy a Jszbt. 7. §-ának (2) bekezdése szerint a Be. rendelkezéseit a Jszbt.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni, tehát a harmadfokú eljárás általános szabályai irányadók a jogi személy tekintetében is, a Jszbt.-ben foglalt szabályokkal együtt.

2. A súlyosítási tilalom a harmadfokú bírósági eljárásban a jogi személyt érintően is érvényesül, ezért a Javaslát a Jszbt. 20. §-ának (4) bekezdésével egyező rendelkezést tartalmaz, a jogi személy hátrányára csak akkor lehet a másodfokú ítéletet megváltoztatni, ha az ügyész a jogi személy terhére fellebbezést jelentett be.

A 11. §-hoz

1. A Javaslát a harmadfokú bíróság határozatai körében – a Be. általános szabályait, továbbá a Jszbt.-nek a másodfokú bíróság határozataira vonatkozó szabályait alapul véve – rendelkezik a másodfokú határozat megváltoztatásáról, és a Be.-ben meghatározott eseteken túlmenő okok miatti hatályon kívül helyezéséről.

2. A harmadfokú bíróság azokban az esetekben helyezi hatályon kívül a másodfokú bíróság ítéletét, amely esetekben a Jszbt. 21. §-ának (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét.

Előfordulhat, hogy az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést, illetve megalapozatlansági hibát az első fokú bíróság követi el, és azt a másodfokú bíróság nem észleli, illetve nem orvosolja. Ekkor a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett – szükség esetén – az első fokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot utasítja új eljárásra.

3. A Jszbt. Javaslat szerinti 21/B. §-ának (5)-(7) bekezdései tartalmukat tekintve megegyeznek a Jszbt. 21. §-ának (3)-(5) bekezdésiben foglaltakkal. E szabályok arra az esetre tartalmazzak rendelkezést, ha a harmadfokú bíróság azt a vádlottat, akire tekintettel a másodfokú bíróság a jogi személlyel szemben intézkedést alkalmazott, felmenti, vagy vele szemben az eljárást megszünteti, továbbá, ha a felmentés oka a vádlott kóros elmeállapota, illetve az eljárás megszüntetésére a vádlott halála miatt került sor.

A 12. §-hoz

A Javaslat a Jszbt. megismételt eljárásra vonatkozó szabályait kiegészíti a másodfokú bíróság ítéletének, a Jszbt. Javaslattal beiktatott 21/B. §-ának (2) bekezdésében meghatározott okok miatti hatályon kívül helyezése esetén követendő eljárás szabályaival. A súlyosítási tilalom érvényesülésére vonatkozó, a Jszbt. 22. §-ának (1) bekezdésében meghatározott szabályai ez esetben sem alkalmazhatók.

A 13. §-hoz

A Be. 416. §-a (4) bekezdésének *a)* pontja természetes személyek esetén kizárja a felülvizsgálatot a Be. 416. §-a (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja alapján, ha az ügyben a harmadfokú bíróság hozott ügydöntő határozatot, tekintettel arra, hogy a harmadfokú bíróság az eljárása során már megvizsgálta azokat a körülményeket, amelyeket ezen felülvizsgálati okok nevesítenek.

A Javaslat – a Be. fentebb hivatkozott rendelkezéseivel összhangban – a Jszbt. 24. §-át egy új (7) bekezdéssel egészíti ki, amely rendelkezés ugyanezen okokból kizárja a felülvizsgálat lehetőségét a jogi személyek tekintetében, a Jszbt. 24. §-ának (1) bekezdése esetén, ha az ügyben a harmadfokon eljáró bíróság hozott ügydöntő határozatot.

A 14-17. §-hoz

A Javaslat egyes külön eljárások, így a bíróság elé állítás, a terhelt távollétében folytatott eljárás, a tárgyalásról lemondás, valamint a tárgyalás mellőzésének alkalmazását zárja ki arra az esetre nézve, ha az adott ügyben jogi személlyel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazásának lehet helye.

E rendelkezésnek a Jszbt.-ben van a helye, annak ellenére, hogy e rendelkezések valójában az érintett természetes személlyel szemben zárják ki ezen eljárások alkalmazását. Ennek oka, hogy a Be. nem tartalmaz a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedésre

irányuló eljárásról rendelkezést, és e szabályok miatt nem is indokolt a Be. rendszerének megtörése.

A 18. §-hoz

A Jszbt. 26. §-ának (3) bekezdésére irányuló módosítás technikai jellegű, terminológiai pontosítás. A (2) bekezdéssel összhangban a jogalkotó a „jogi személlyel szemben végrehajtott vagyonelkobzás” helyett a „jogi személy vagyonát érintően végrehajtott vagyonelkobzásról” rendelkezik.

A 19. §-hoz

Az 1989. október 23-át megelőzően alkotott rendeleti szintű jogszabályok rendezéséről szóló 383/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 2008. július 1-jével hatályon kívül helyezi a kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásáról szóló 9/1979. (VI. 30.) IM rendeletet.

A kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásáról szóló 9/1979. (VI. 30.) IM rendeletet 8. §-a szerint a kényszergyógykezelés, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés költségei az államot terhelik. A jogintézményt a társadalom védelme indokolja, ebből következően, továbbá a kényszergyógykezelésre, ideiglenes kényszergyógykezelésre utalt beteg szempontjából tekintve ez olyan garanciális rendelkezés, amelynek törvényi szinten történő megállapítása indokolt. Ennek megfelelően a Javaslat a kényszergyógykezelés, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelés költségeinek viselésére vonatkozó rendelkezést beilleszti a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendeletbe.

A 20. §-hoz

A Be. az 586-587. §-okban rendelkezik a biztosíték szabályairól. A jogintézmény azt a célt szolgálja, hogy kisebb tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a külföldön élő terheltnek a büntetőeljárás idején ne kelljen a lakhelyétől távol tartózkodnia, hanem az országból a büntetőeljárás alatt is eltávozhasson anélkül, hogy az állam büntető igénye sérülne. Ilyen esetben a büntetőeljárás a terhelt távollétében folyik a rendes eljárási szabályok szerint. A biztosíték letétbe helyezését a terhelt kérelmére, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság engedélyezheti.

Jelenleg a biztosítékra vonatkozó szabályok között nem található olyan rendelkezés, amely meghatározza, hogy milyen bűncselekményi kör esetén lehetséges biztosíték letételének engedélyezése. A törvény csak arról rendelkezik, hogy az engedélyezésre akkor kerülhet sor, ha előre láthatólag a terhelttel szemben bűnösségének megállapítása esetén is csak pénzbüntetést vagy felfüggesztett szabadságvesztést (és pénzmellékbüntetést) kell kiszabni. Nem kizárt azonban, hogy a biztosíték letétbe helyezésével külföldre távozott terhelttel szemben végrehajtható szabadságvesztés kerül kiszabásra. E tekintetben a bíróságnak mérlegelési jogköre van.

A jelenlegi ítélkezési gyakorlatban előforduló problémák elkerülése érdekében szűkíteni indokolt a biztosíték alkalmazási körét azáltal, hogy pontosan meghatározásra kerül azon bűncselekményi kör, amelyek elkövetése esetén a biztosíték letétele engedélyezhető. A Javaslat ezért úgy módosítja a Be.-t, hogy csak a nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb

büntetéssel fenyegetett bűncselekmények esetén lenne lehetőség a biztosíték letételének engedélyezésére, további feltételként pedig a törvény előírná, hogy még ezekben az esetekben sem lehetséges az engedélyezés, ha a bűncselekmény halált okozott.

Az alkalmazási kör ilyen szűkítése megtalálható a legtöbb különeljáráásban. A bíróság elé állítás (Be. 516. §) esetén például az eljárás szabályainak alkalmazása csak a nyolcévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmények esetén lehetséges. A tárgyalásról lemondás (Be. 534. §) rendelkezései szerint a bíróság az ügyész indítványára a nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indított eljárásban nyilvános ülésen hozott ítélettel megállapíthatja a vádlott bűnösségét. Tárgyalás mellőzésével (Be. 544. §) a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény elkövetése esetén szabható ki büntetés.

A Javaslát még egy ponton módosítja a biztosítékre vonatkozó rendelkezéseket A Be. 586. §-ának (3) bekezdésébe indokolt egy olyan rendelkezést beilleszteni, amelynek értelmében a terheltnek a biztosíték letétbe helyezése iránti kérelemben nyilatkoznia kell arról, hogy ha az a büntetés-végrehajtás érdekében szükséges, a Magyar Köztársaság területére önként hajlandó visszatérni, ezáltal elősegíteni a kiszabott büntetés végrehajtását.

A 21. §-hoz

A Gt. és a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény módosításának célja, hogy Magyarország eleget tegyen az Európa Tanács GRECO csoportja ajánlásának, amely szerint *„tegyenek erőfeszítéseket annak biztosítására, hogy a vállalatokkal szemben a büntetőjogi felelősség alkalmazhatóságát ne lehessen a bűncselekmény elkövetése után bevezetett intézményi változtatásokkal elkerülni”*.

A javaslat a csődeljárás és a felszámolási eljárás során már ismert szabályhoz (csődeljárás, felszámolási eljárás megindításának tilalma) hasonlóan világossá teszi, hogy a gazdasági társaság átalakulására nincs lehetőség, ha büntető ügyben a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye, és erről a cégbíróság hivatalos értesítést kapott. Ezáltal átalakulással a büntetőjogi intézkedés alkalmazását nem lehet elkerülni.

A 22. §-hoz

A Javaslát szerint az elfogadásra kerülő törvény 2008. szeptember 1-jén lép hatályba, kivéve a Bv. tvr. módosítására vonatkozó rendelkezéseket, ahol a 2008. július 1-jével történő hatálybaléptetés indokolt, mivel a kérdést rendező hatályos szabályozás ekkortól szűnik meg. A Javaslát elvégez kisebb szövegpontosításokat a Btk.-ban és a Jszbt.-ben az időközi jogszabály-módosításokra tekintettel.